

Været i Norge

Klimatologisk månedsoversikt
Januar 2024

Lars Grinde, Jostein Mamen, Ketil Tunheim, Signe Aaboe

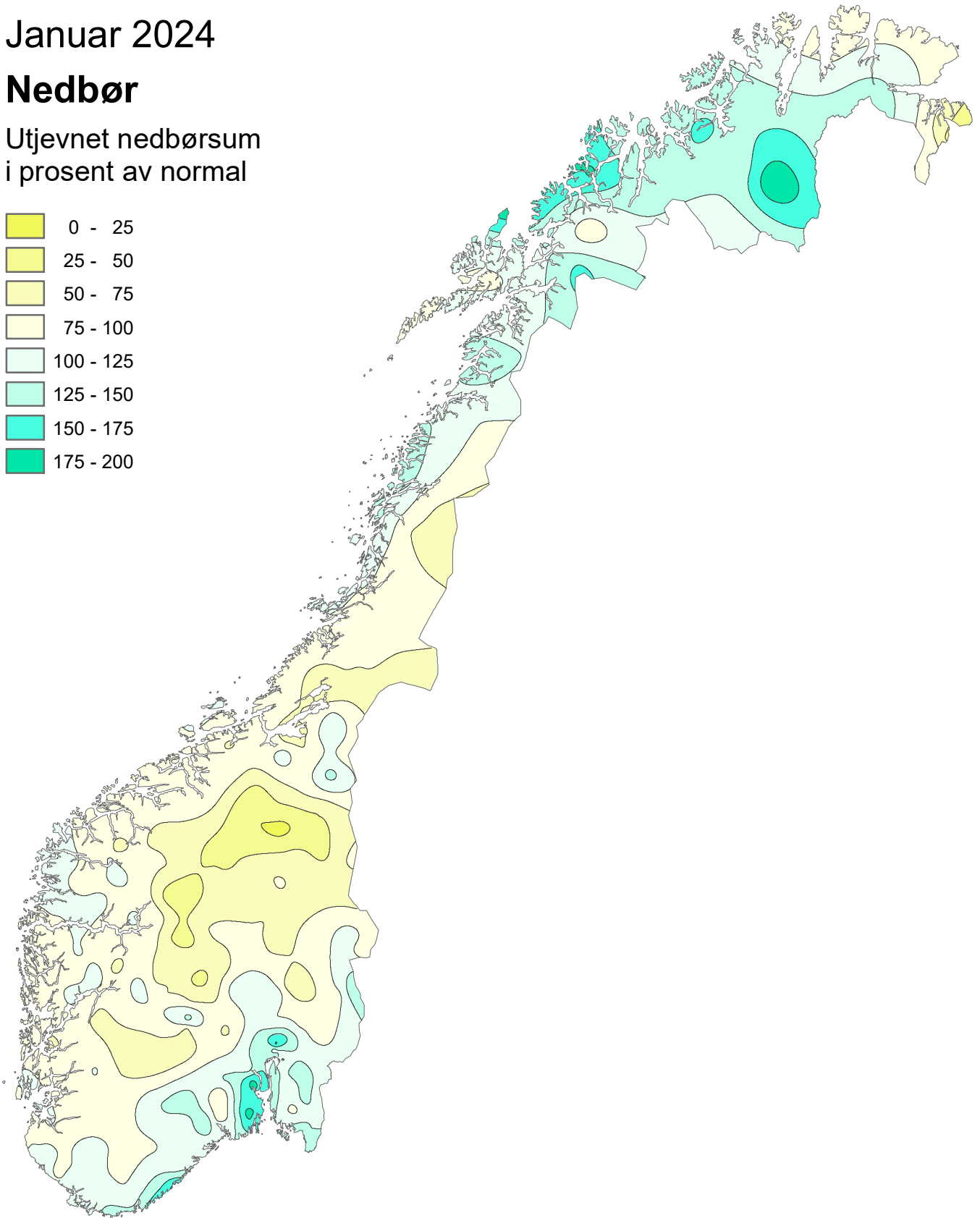
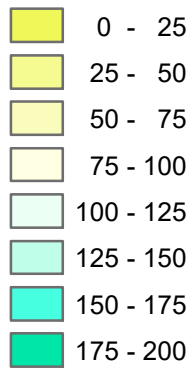
Stemmingsbilde fra Oppsal arena den 6. januar, som ble den aller kaldeste dagen i hovedstaden
Foto: Kathrine Lindsay

Klimatologisk månedsoversikt

Januar 2024

Nedbør

Utjevnet nedbørsum
i prosent av normal

Normalperioden er 1991 - 2020

Utgitt: 01.02.2024

Ved bruk skal Meteorologisk institutt oppgis som kilde.
<https://www.met.no/publikasjoner/met-info>

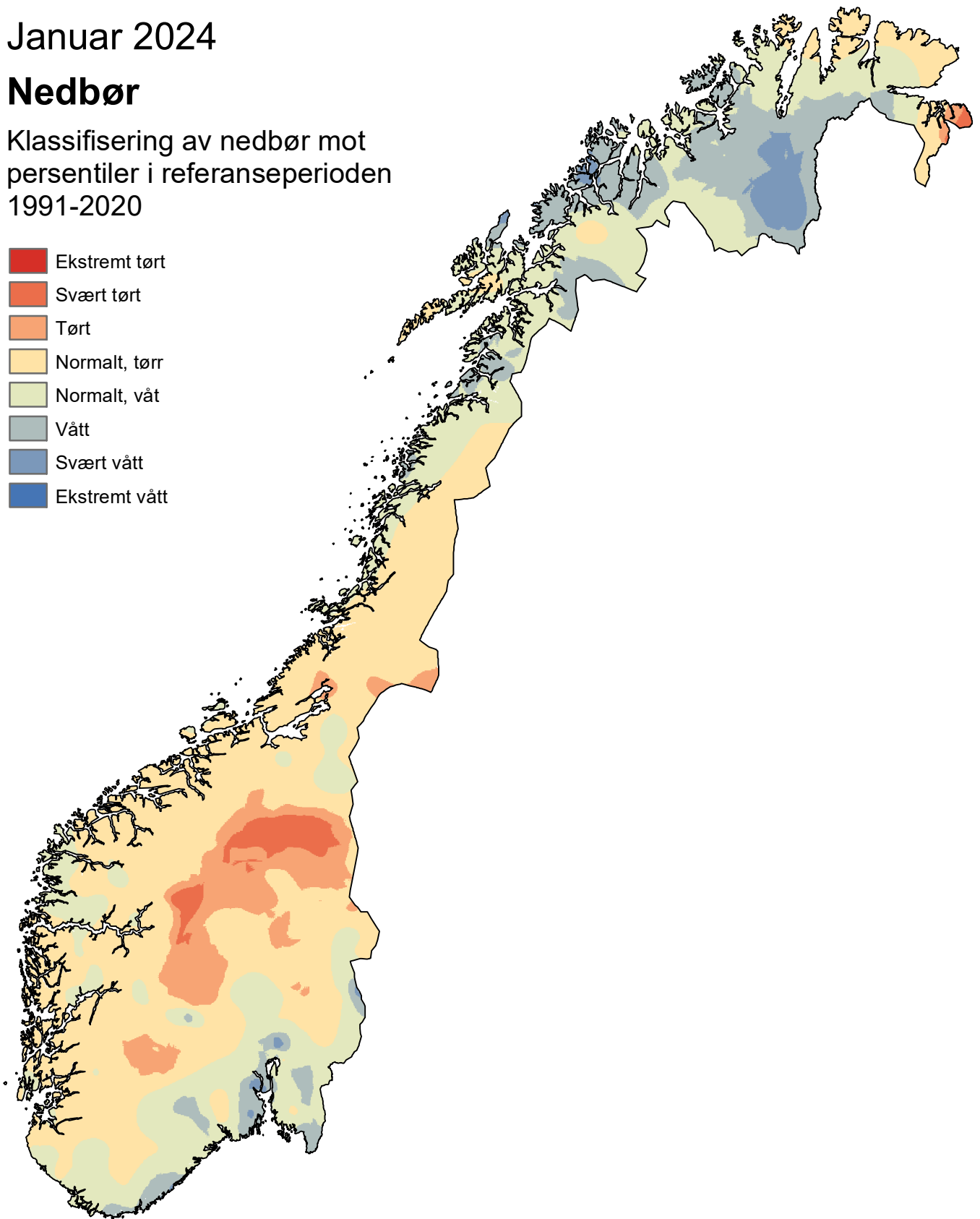
Klimatologisk månedsoversikt

Januar 2024

Nedbør

Klassifisering av nedbør mot persentiler i referanseperioden 1991-2020

- Ekstremt tørt
- Svært tørt
- Tørt
- Normalt, tørt
- Normalt, våt
- Vått
- Svært vått
- Ekstremt vått

Normalperioden er 1991 - 2020

Utgitt: 01.02.2024

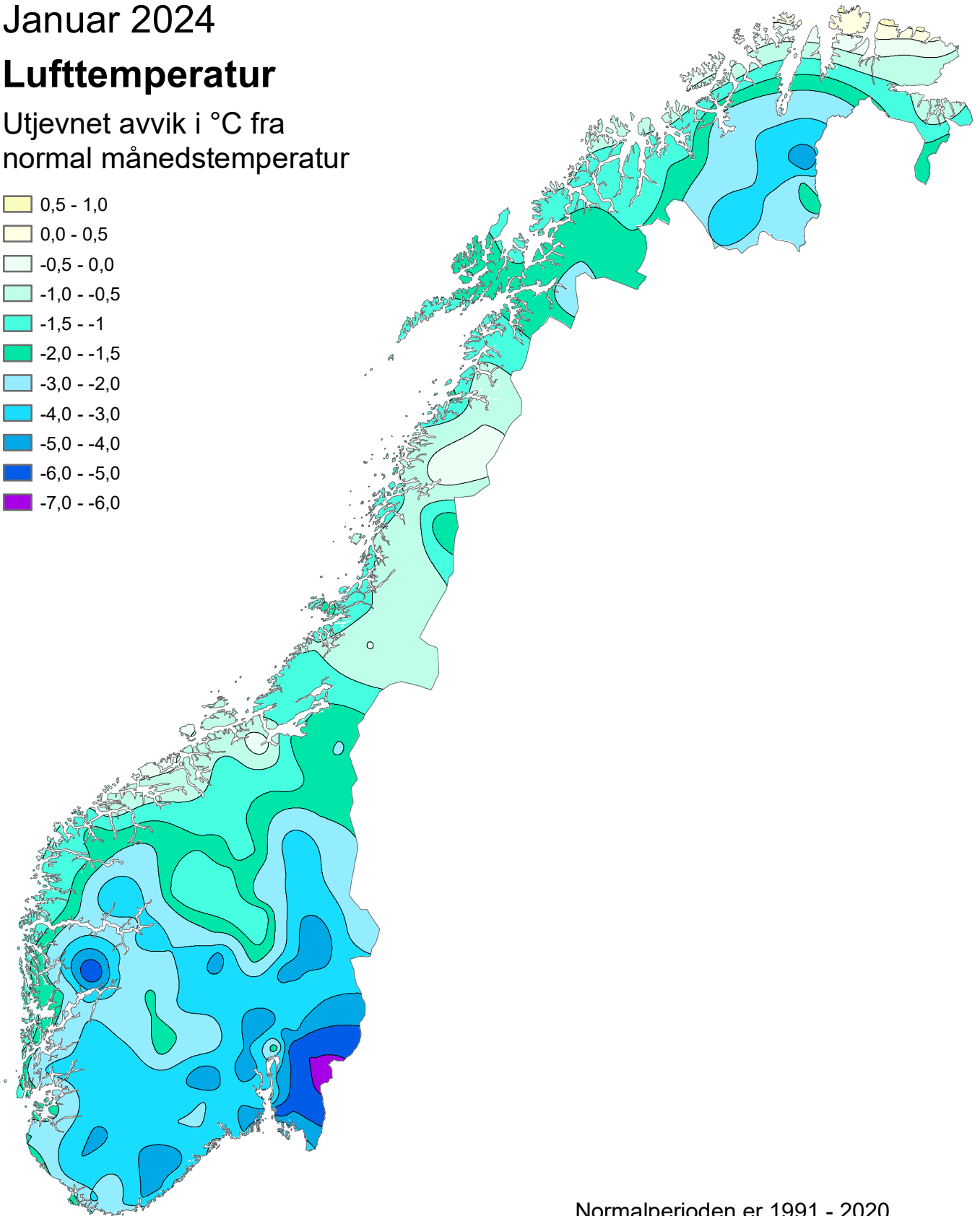
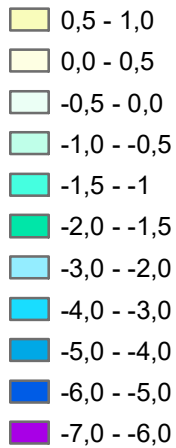
Ved bruk skal Meteorologisk institutt oppgis som kilde.
<https://www.met.no/publikasjoner/met-info>

Klimatologisk månedsoversikt

Januar 2024

Lufttemperatur

Utjevnet avvik i °C fra
normal månedstemperatur

Normalperioden er 1991 - 2020

Utgitt: 01.02.2024

Ved bruk skal Meteorologisk institutt oppgis som kilde.
<https://www.met.no/publikasjoner/met-info>

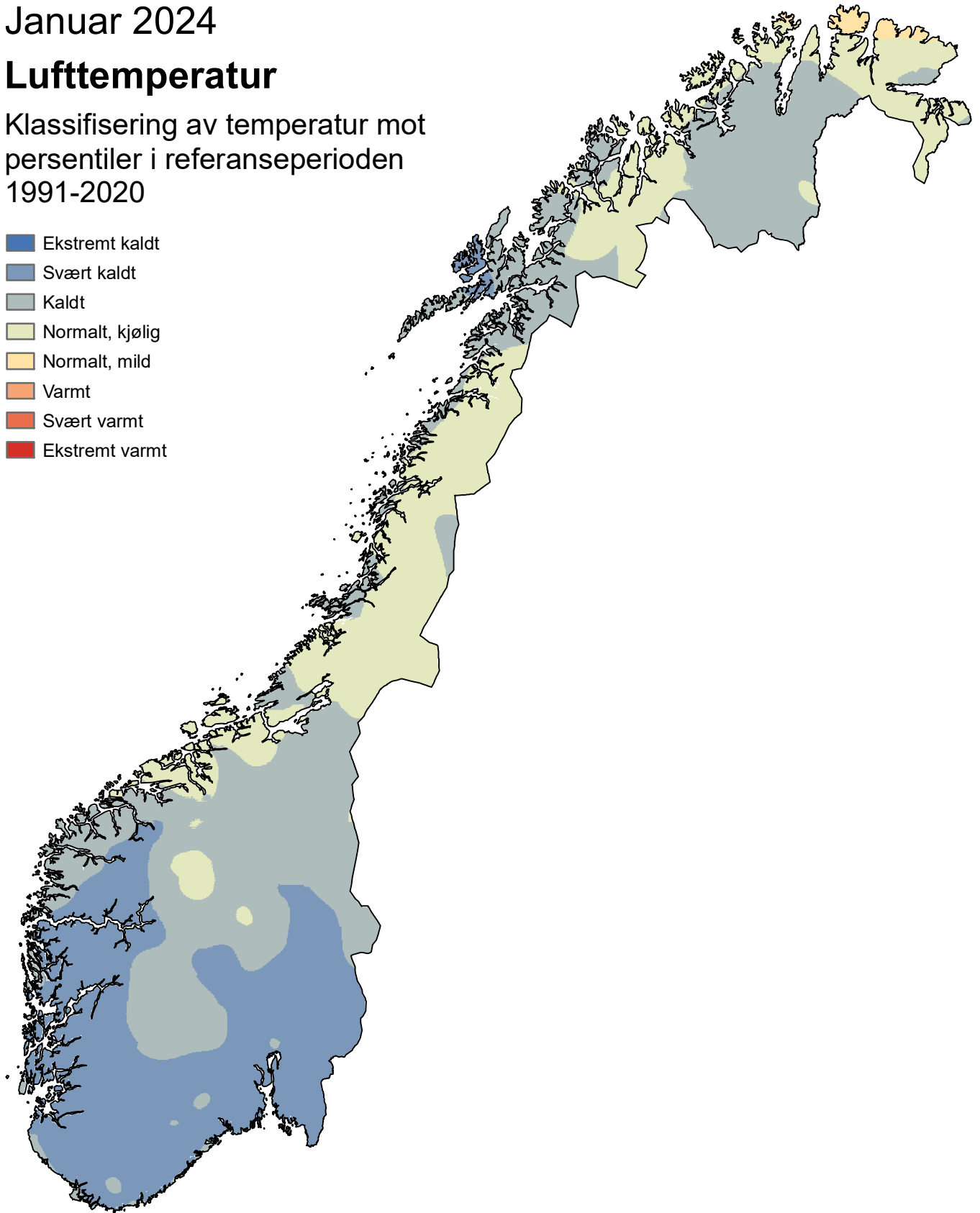
Klimatologisk månedsoversikt

Januar 2024

Lufttemperatur

Klassifisering av temperatur mot
persentiler i referanseperioden
1991-2020

- Ekstremt kaldt
- Svært kaldt
- Kaldt
- Normalt, kjølig
- Normalt, mild
- Varmt
- Svært varmt
- Ekstremt varmt

Utgitt: 01.02.2024

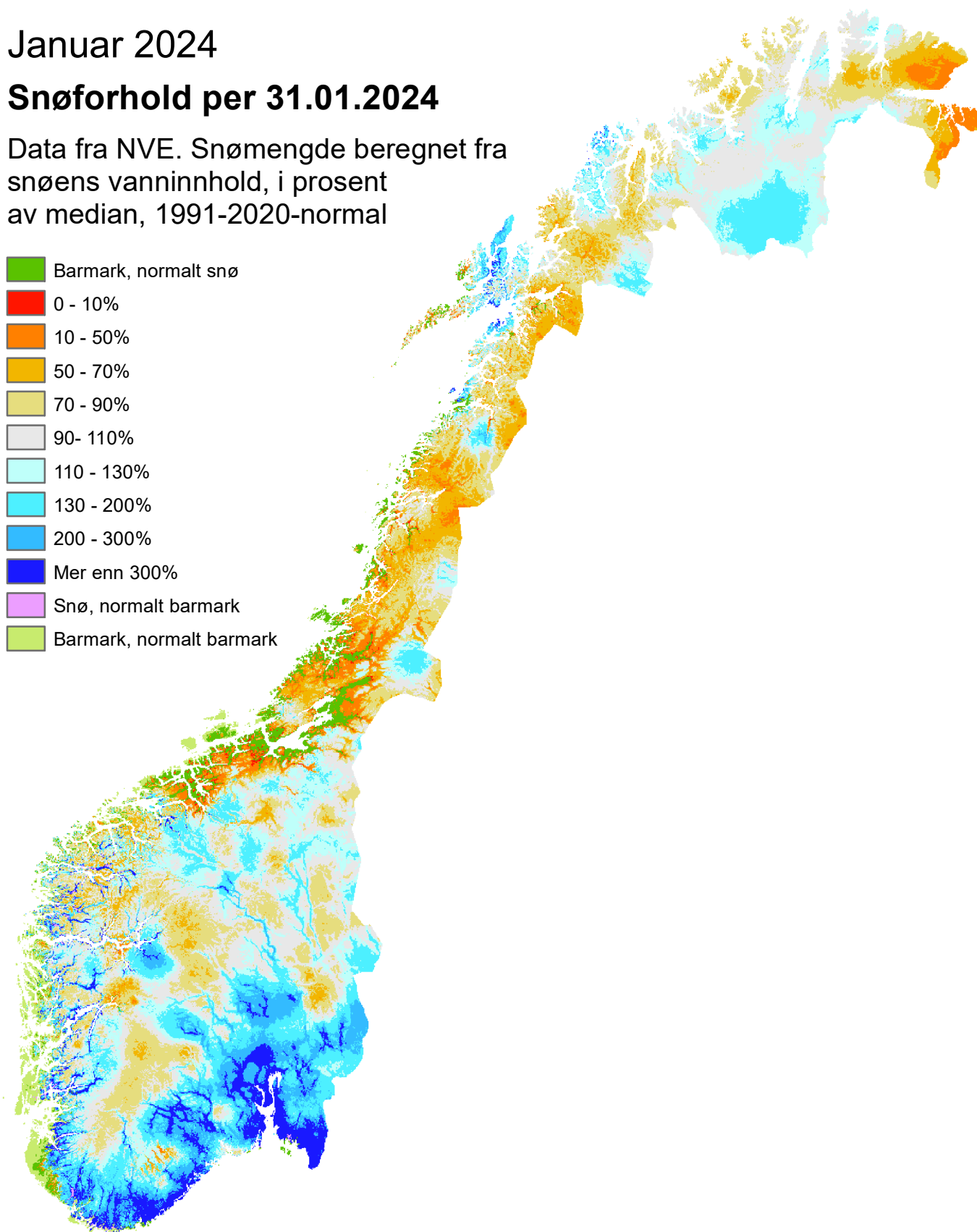
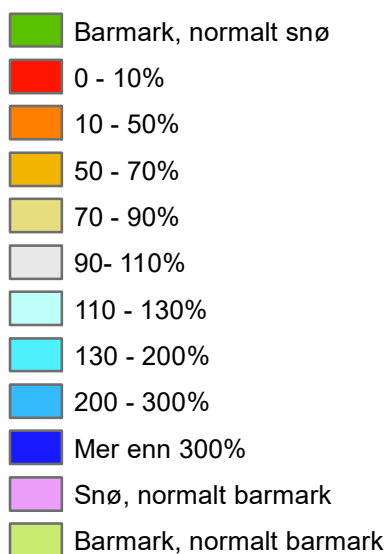
Ved bruk skal Meteorologisk institutt oppgis som kilde.
<https://www.met.no/publikasjoner/met-info>

Klimatologisk månedsoversikt

Januar 2024

Snøforhold per 31.01.2024

Data fra NVE. Snømengde beregnet fra snøens vanninnhold, i prosent av median, 1991-2020-normal

Normalperioden er 1991 - 2020

Utgitt: 01.02.2024

Kartunderlag fra Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)

Ved bruk skal Meteorologisk institutt oppgis som kilde.

<https://www.met.no/publikasjoner/met-info>

Januar 2024: en rekordkald start, en rekordvarm avslutning og ekstremværet *Ingunn*

I det meste av Sør-Norge var januar «Svært kald» eller «Kald». I Nord-Norge var måneden hovedsakelig «Kald» eller «Normal – kjølig», men «Svært kald» i deler av Lofoten og Vesterålen, og «Normal – mild» på kysten av Øst-Finnmark. Landstemperaturen var 2,2 °C under normalen. Avvikene varierte fra rundt 6 °C under normalen i Akershus og Østfold, til nær normalen på kysten av Øst-Finnmark. I Sør-Norge varierte klassifikasjonen fra «Svært tørr» i nordlige områder østafjells, til «Vått» i sørlige områder, og var hovedsakelig «Normal – tørr» ellers. I Nord-Norge var januar «Svært våt» på Finnmarksvidda og «Svært tørr» på kysten av Øst-Finnmark, ellers for det meste «Normal». Avvikene i årets januar varierte fra 100-150 % mer nedbør enn normalt på stasjoner i Agder og Vestfold, til 60-80 % mindre nedbør enn normalt på værstasjoner i Innlandet.

Ekstremværet *Ingunn*

Farevarsel på rødt nivå om ekstremt kraftige vindkast, 35-50 m/s, ble sendt ut for Trøndelag og Nordland 31. januar. Kraftigste middelvind var 54,4 m/s, målt på Sømna – Kvaløfjellet (Nordland). Dette er den sterkeste middelvinden som er registrert i Norge. Sømna hadde også det kraftigste vindkastet med 62,3 m/s.

Lufttemperatur

I det meste av Sør-Norge var januar «Svært kald» eller «Kald». I Nord-Norge var måneden hovedsakelig «Kald» eller «Normal – kjølig», men «Svært kald» i deler av Lofoten og Vesterålen, og «Normal – mild» på kysten av Øst-Finnmark. Landstemperaturen var 2,2 °C under normalen. Vi må ikke lenger tilbake enn til 2021 for å finne en kaldere januar. Måneden ble den 41. kaldeste i en måleserie som går tilbake til 1901. I denne serien er januar 1989 varmest med et avvik på 4,2 °C, mens 1942 er kaldest med et avvik på -8,0 °C. Avvikene i januar i år varierte fra rundt 6 °C under normalen på enkelte værstasjoner i Akershus og Østfold, til nær normalen på kysten av Øst-Finnmark.

Måneden startet kaldt med en rekke rekorder for minimumstemperatur, blant annet fylkesrekorder for Oslo og Vestfold. Den 29. ga fønvind rekordhøye temperaturer fra Møre og Romsdal til Troms. Se rekordtabellene bakerst i rapporten.

De varmeste stasjonene var

- Svinøy fyr (Herøy, Møre og Romsdal) 3,7 °C (0,8 °C under normalen)
- Ona II (Ålesund, Møre og Romsdal) 3,5 °C (0,4 °C under normalen)
- Ytterøyane fyr (Kinn, Vestland) 3,4 °C (0,8 °C under normalen)

De kaldeste stasjonene var

- Karasjok – Markanjarga (Finnmark) -18,9 °C (4,3 °C under normalen)
- Kautokeino (Finnmark) -17,6 °C (3,5 °C under normalen)
- Cuovdatmohkki (Karasjok, Finnmark) -16,8 °C (3,2 °C under normalen)

Høyeste maksimumstemperatur var 18,7 °C, som ble registrert den 29. i Tafjord (Fjord, Møre og Romsdal). Gjennomsnittet av høyeste temperatur i Norge i januar i normalperioden 1991-2020 er 13,9 °C. Laveste minimumstemperatur var -43,5 °C, og ble registrert den 4. i Kautokeino (Finnmark). Vi må tilbake til 1999 for å finne en lavere minimumstemperatur i januar. Da var Karasjok (Finnmark) kaldest med -51,2 °C 28. januar. Gjennomsnittet av laveste temperatur i Norge i januar i normalperioden 1991-2020 er -38,3 °C.

Forskjellen mellom høyeste og laveste temperatur var 62,2 °C. Dette er den nest største forskjellen i januar i perioden 1957-2024, bare slått av 64,6 °C i 1999, da høyeste temperatur var 13,4 °C og, som nevnt over, laveste temperatur var -51,2 °C.

Nedbør

I Sør-Norge varierte klassifikasjonen fra «Svært tørt» i nordlige områder østafjells, til «Vått» i sørlige områder, og var hovedsakelig «Normal – tørr» ellers. I Nord-Norge var januar «Svært våt» på Finnmarksvidda og «Svært tørr» på kysten av Øst-Finnmark, ellers for det meste «Normal». Nedbøren for hele landet sett under ett endte på normalen. I måleserien som går tilbake til 1901 er januar 2020 våtest med 55 % mer nedbør enn normalt, mens 1972 er tørrest med 70 % mindre nedbør enn normalt. Avvikene i årets januar varierte fra 100-150 % mer nedbør enn normalt på værstasjoner i Agder og Vestfold, til 60-80 % mindre nedbør enn normalt på stasjoner i Innlandet.

De våteste stasjonene var

- Kvitfossen i Vågan (Nordland) 529,2 mm (74 % mer nedbør enn normalt)
- Hovlandsdal (Fjaler, Vestland) 397,4 mm (6 % mer nedbør enn normalt)
- Lurøy (Nordland) 389,0 mm (35 % mer nedbør enn normalt)

Gjennomsnittet av største månedsnedbør i januar i normalperioden 1991-2020 er 528 mm.

De tørreste stasjonene var

- Otta – Skansen (Sel, Innlandet) 4,4 mm (ingen normal ennå)
- Blanktjernmoen i Kvikne (Tynset, Innlandet) 5,3 mm (82 % mindre nedbør enn normalt)
- Folldal – Fredheim (Innlandet) 10,4 mm (53 % mindre nedbør enn normalt)

Høyeste døggnedbør var 103,9 mm, og ble registrert den 29. på Kvitfossen i Vågan (Nordland). Gjennomsnittet av største døggnedbør i januar i normalperioden 1991-2020 er 109 mm.

Snøforhold

Ved månedens slutt hadde sørlige områder på Østlandet og Sørlandet over 300 % av de normale snømengdene. Relativt minst snø var det i deler av Trøndelag, Nordland, Troms og Øst-Finnmark. Se kartet side 6.

11 værstasjoner med mer enn 15 års drift satte rekord for største snødybde i januar. Se rekordtabellen bakerst i rapporten.

Arktis

Lufttemperatur

Jan Mayen var den varmeste stasjonen med et gjennomsnitt på $-3,3\text{ }^{\circ}\text{C}$ ($0,4\text{ }^{\circ}\text{C}$ under normalen). Kvitøya var kaldest med $-16,9\text{ }^{\circ}\text{C}$ i gjennomsnitt (ingen normal ennå.)

Ny-Ålesund hadde en gjennomsnittstemperatur på $-10,0\text{ }^{\circ}\text{C}$, noe som er $0,3\text{ }^{\circ}\text{C}$ over normalen. På Hopen var månedstemperaturen $-11,0\text{ }^{\circ}\text{C}$, som er $2,0\text{ }^{\circ}\text{C}$ under normalen. Svalbard lufthavn hadde en gjennomsnittstemperatur på $-11,4\text{ }^{\circ}\text{C}$, $0,5\text{ }^{\circ}\text{C}$ under normalen. Bjørnøya endte $1,4\text{ }^{\circ}\text{C}$ under normalen, med en middeltemperatur på $-6,0\text{ }^{\circ}\text{C}$.

Månedens høyeste maksimumstemperatur var $7,5\text{ }^{\circ}\text{C}$, og ble målt 8. januar på Jan Mayen. Den laveste minimumstemperaturen ble målt på Edgeøya – Kapp Heuglin den 11. januar med $-33,8\text{ }^{\circ}\text{C}$.

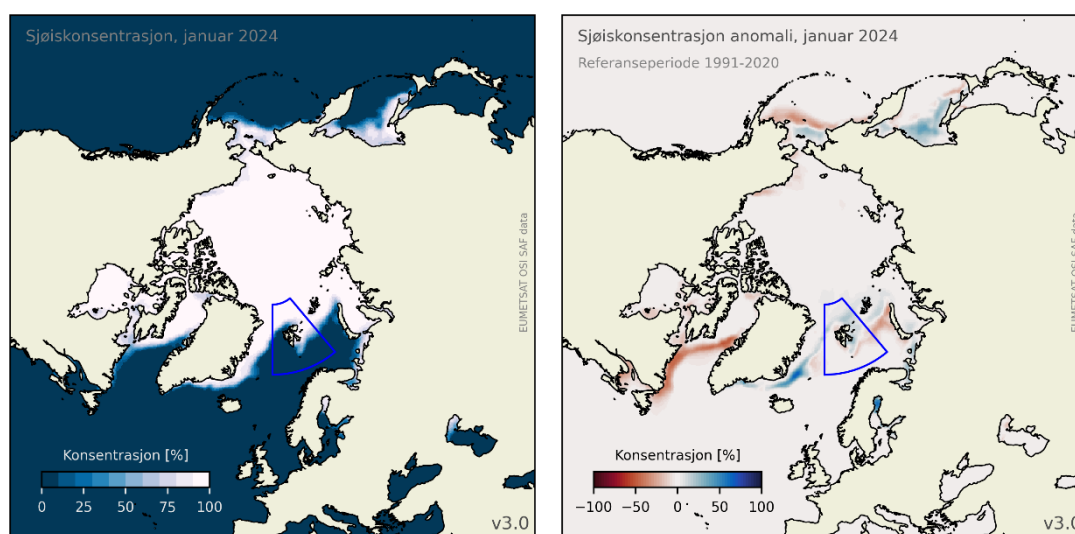
Nedbør

Jan Mayen registrerte mest nedbør av de arktiske stasjonene med $43,8\text{ mm}$ (29 % mindre nedbør enn normalt). Bjørnøya fikk nest mest med $40,1\text{ mm}$ (16 % mindre nedbør enn normalt). Svalbard lufthavn var tørrest med $4,3\text{ mm}$ (80 % mindre nedbør enn normalt). Hornsund målte størst døgnnedbør av de arktiske stasjonene med $8,9\text{ mm}$ den 26. januar.

Sjøis

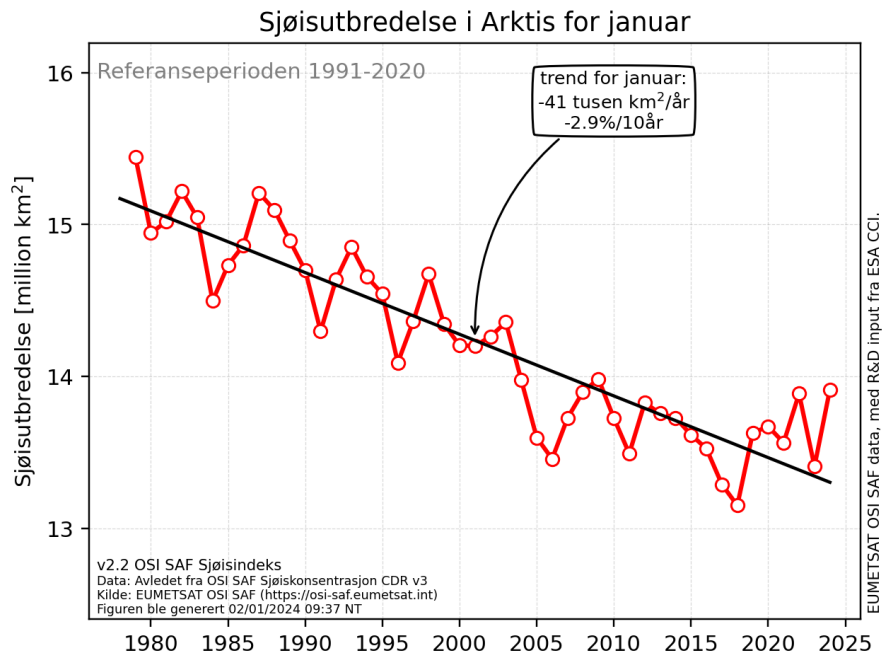
Arktis

Sjøisen i Arktis er i januar målt til $13,90$ millioner km^2 , hvilket er den 19. laveste utbredelse for januar som har blitt observert med satellittmålinger¹, se figur 2. I forhold til referanseperioden defineres dette som en normal utbredelse. På regional skala er det mindre sjøis enn vanlig langs iskanten vest for Grønland, mens Framstredet og Grønlandshavet har mer is enn vanlig, se figur 1. Rundt Svalbard, er isutbredelsen nå $0,52$ millioner km^2 og er den 20. laveste, hvilket svarer til en normal utbredelse for januar (figur 3).

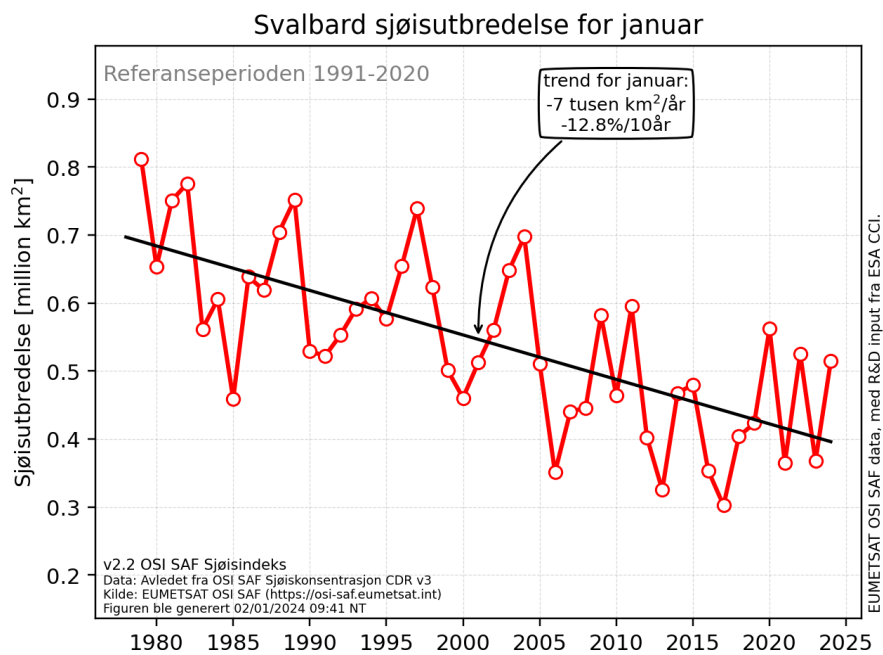

Figur 1: Til venstre: Sjøiskonsentrasjonen i Arktis for januar 2024. Blått er åpent hav, mens hvitt er 100% is. Til høyre: Avvik i prosent av iskonsentrasjonen fra referanseperioden 1991–2020. Røde områder har mindre is enn normalt mens blå har mer. Den blå boksen indikerer Svalbardregionen som vises i figur 3.

¹Vi har satellittobservasjoner av sjøis tilbake til oktober 1978.

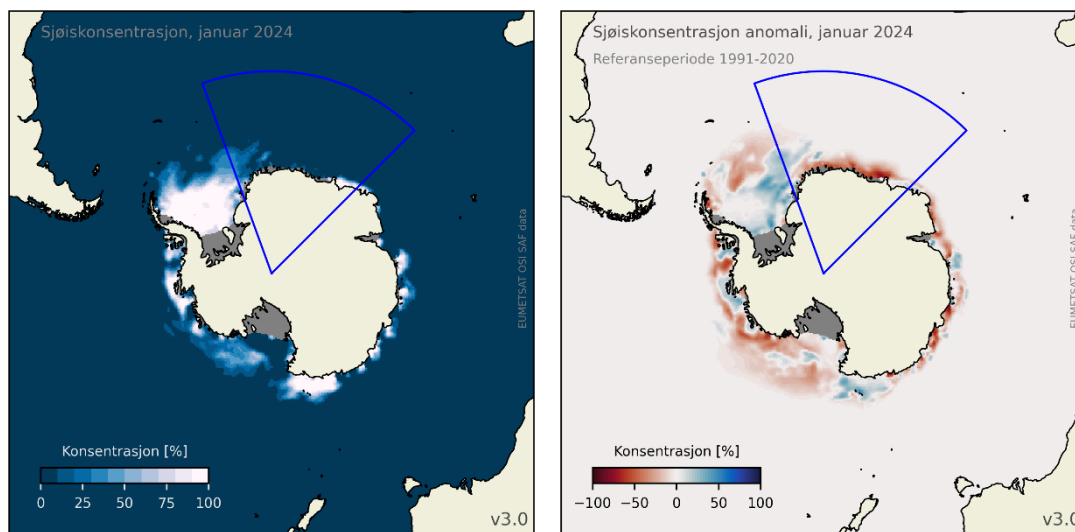
Figur 2: Sjøisutbredelsen i Arktis for januar i perioden 1979–2024. Trenden er beregnet i forhold til referanseperioden 1991–2020.

Figur 3: Sjøisutbredelsen rundt Svalbard for januar i perioden 1979–2024. Trenden er beregnet i forhold til referanseperioden 1991–2020. Svalbardområdet er markert på kartet i figur 1.

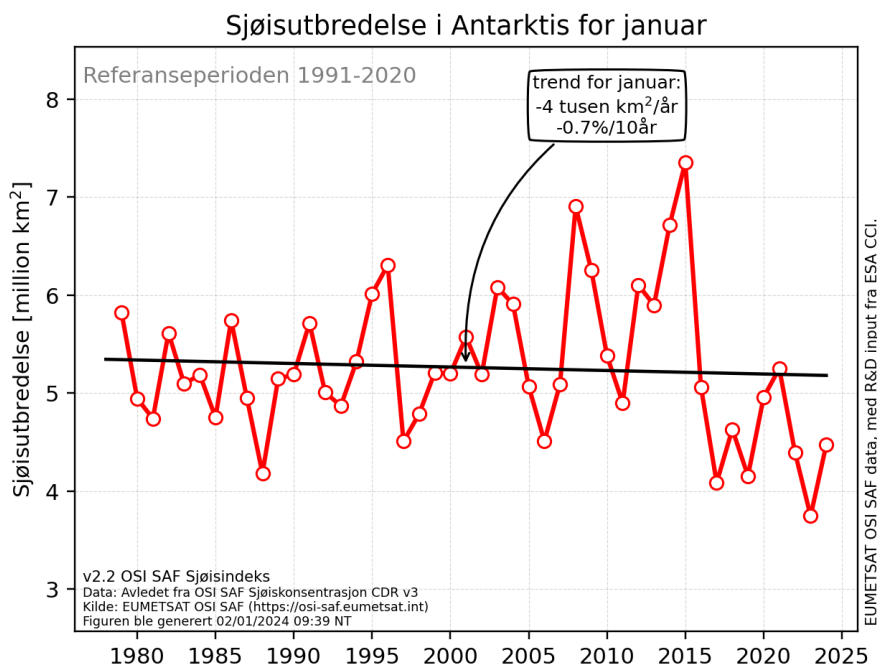
Antarktis

På den sørlige halvkule er det sommer og sjøisutbredelsen for januar er 4.53 millioner km². Dette er den 8. laveste utbredelse som har blitt observert for januar og er derfor lav i forhold til referanseperioden (figur 5). I havområdet utenfor Dronning Maud Land er isutbredelsen den 9. laveste for januar med et areal på 0.32 millioner km²(figur 6). Dette er lav utbredelse i forhold til normalt.

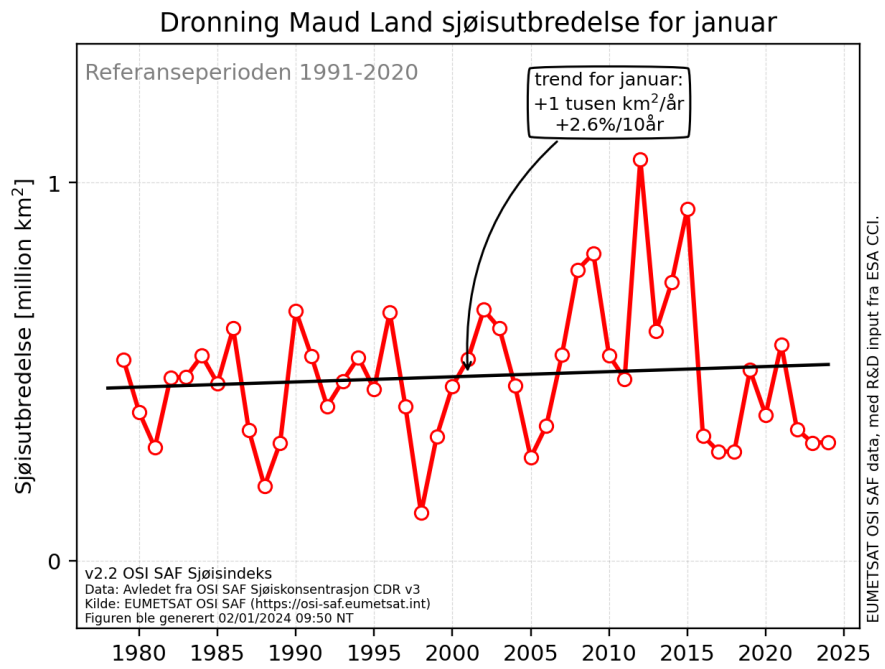

Figur 4: Til venstre: Sjøiskonsentrasjonen i Antarktis for januar 2024. Blått er åpent hav, mens hvitt er 100% is. Til høyre: Avvik i prosent av iskonsentrasjonen fra referanseperioden 1991–2020. Røde områder har mindre is enn normalt mens blå har mer. De grå områder inn mot land representerer isbremmer. Den blå boksen indikerer havområdet utenfor Dronning Maud Land som vises i figur 6.

Se flere oppdaterte grafer for sjøis på METs webside om kryosfæren <https://cryo.met.no/nb/sjoe-is-indeks>.

Figur 5: Sjøisutbredelsen i Antarktis for januar i perioden 1979–2024. Trenden er beregnet i forhold til referanseperioden 1991–2020.

Figur 6: Sjøisutbredelsen i en sektor utenfor Dronning Maud Land for januar i perioden 1979– 2024. Trenden er beregnet i forhold til referanseperioden 1991–2020. Dronning Maud Land sektoren er markert på kartet i figur 4.

Rekorder

Data fra vær- og nedbørstasjoner som rapporterer daglig, og som har vært i drift femten år eller mer. "Start" angir første år med lokale januar-målinger. * betyr tangering av rekord.

Stasjoner med ny januar-rekord for døggnedbør

Stnr	Navn	Kommune	mm	Dato	Start	Forrige	mm
4460	Hakadal jernbanestasjon	Nittedal (Akershus)	43,1	22	2007	22.01.2021	39,9
35340	Risør brannstasjon	Risør (Agder)	67,0	3	1968	18.01.2006	53,1
36200	Torungen fyr	Arendal (Agder)	55,2	1	1944	30.01.1988	47,3
38140	Landvik	Grimstad (Agder)	82,6	1	1957	06.01.2008	78,8
39201	Kristiansand - Bråvann	Kristiansand (Agder)	59,3	1	2006	06.01.2008	45,2
87640	Harstad stadion	Harstad (Troms)	37,9	28	2004	19.01.2013	30,5
93301	Suolovuopmi - Lulit	Kautokeino (Finnmark)	14,5	9	2005	06.01.2006	12,9
97251	Karasjok - Markannjarga	Karasjok (Finnmark)	14,0	9	2005	07.01.2018	10,9
97350	Cuovddatmohkki	Karasjok (Finnmark)	15,8	9	1967	07.01.1982	15,2

Stasjoner med ny januar-rekord for lav månedsnedbør

Stnr	Navn	Kommune	mm	Start	Forrige	mm
9580	Tynset - Hansmoen	Tynset (Innlandet)	11,4	2003	2020	13,3

Stasjoner med ny januar-rekord for snødybde

Stnr	Navn	Kommune	cm	Start	Forrige	cm
4040	Enebakk - Barbøl	Enebakk (Akershus)	64	1998	2018	61
17251	Moss brannstasjon	Moss (Østfold)	60	2004	2010, 2011	40
27301	Ramnes - Berg	Tønsberg (Vestfold)	79	2003	2011	64
27770	Stokke - Solli	Sandefjord (Vestfold)	90*	1990	2003	90
30380	Godal	Skien (Telemark)	138	2003	2018	135
35340	Risør brannstasjon	Risør (Agder)	120	1968	2014	85
44760	Ims	Sandnes (Rogaland)	34	1980	1985	26
52970	Sørebø	Høyanger (Vestland)	22	1996	2016	20
56780	Sygna	Sunnfjord (Vestland)	58	1996	2011	50
96931	Polmak tollsted	Tana (Finnmark)	83	1999	2017	65
99754	Hornsund	Svalbard (Svalbard)	34*	1996	2009	34

Stasjoner med ny januar-rekord for maksimumstemperatur

Stnr	Navn	Kommune	°C	Dato	Start	Forrige	°C
59680	Ørsta-Volda lufthavn	Ørsta (Møre og Romsdal)	14,6*	29	2003	25.01.2016	14,6
60500	Tafjord	Fjord (Møre og Romsdal)	18,7	29	1954	28.01.1989	17,9
60990	Vigra	Giske (Møre og Romsdal)	15,5	29	1959	25.01.2016	14,1
61060	Rekdal	Vestnes (Møre og Romsdal)	17,4	29	2009	02.01.2020	15,5
62270	Molde lufthavn	Molde (Møre og Romsdal)	14,5	29	2004	02.01.2020	13,8
62480	Ona II	Ålesund (Møre og Romsdal)	13,8	29	1979	25.01.2016, 26.01.2016	13,6
64330	Kristiansund lufthavn	Kristiansund (Møre og Romsdal)	15,7	29	2004	02.01.2020	15,4
65310	Veiholmen	Smøla (Møre og Romsdal)	11,2	29	2003	02.01.2020	10,3
65940	Sula	Frøya (Trøndelag)	11,7	29	1975	02.01.2020	10,3
71780	Åfjord II	Åfjord (Trøndelag)	11,4	29	2008	26.01.2017	11,0
71850	Halten fyr	Frøya (Trøndelag)	10,6	29	1984	13.01.2015	10,3
71990	Buholmråsa fyr	Osen (Trøndelag)	12,4	29	1966	12.01.1971	11,0
72580	Namsos lufthavn	Namsos (Trøndelag)	10,6	29	2003	26.01.2017	10,5
73550	Gartland	Grong (Trøndelag)	8,5	29	2008	02.01.2020	8,2
75220	Rørvik lufthavn	Nærøysund (Trøndelag)	10,2	29	2003	12.01.2009	9,4
75410	Nordøyan fyr	Nærøysund (Trøndelag)	11,7	29	1951	10.01.1971	10,2
75550	Sklinna fyr	Leka (Trøndelag)	10,7	29	1975	10.01.2009	9,8
76330	Brønnøysund lufthavn	Brønnøy (Nordland)	12,8	29	2003	10.01.2009	10,2
76450	Vega - Vallsjø	Vega (Nordland)	14,4	29	1992	31.01.2009	11,9
76530	Tjøtta	Alstahaug (Nordland)	12,9	29	2003	14.01.2006	9,4
76750	Sandnessjøen lh - Stokka	Alstahaug (Nordland)	12,7	29	2004	26.01.2016	11,6
77230	Mosjøen lufthavn	Vefsn (Nordland)	10,2	29	2004	20.01.2020	9,3
78800	Varmtresk	Hattfjelldal (Nordland)	7,1	29	2000	26.01.2017	6,8
80102	Solvær III	Lurøy (Nordland)	11,5	29	2008	01.01.2016	9,7
80610	Myken	Rødøy (Nordland)	10,8	29	1993	18.01.1995	10,3
80740	Reipå	Meløy (Nordland)	12,0	29	2010	01.01.2016	11,6
82000	Setså	Saltdal (Nordland)	11,3	29	2010	02.01.2020	8,8
82410	Helligvær II	Bodø (Nordland)	10,8	29	2005	31.01.2009, 01.01.2016	9,3
85840	Værøy heliport	Værøy (Nordland)	8,9*	29	2005	02.01.2020	8,9
88690	Hekkingen fyr	Senja (Troms)	11,0	29	1980	04.01.1993, 16.01.1996	10,6
90400	Tromsø - Holt	Tromsø (Troms)	8,4	29	2003	24.01.2022	8,1
90720	Måsvik	Tromsø (Troms)	10,4*	29	2010	01.01.2016	10,4
91740	Sørkjosen lufthavn	Nordreisa (Troms)	11,9	29	2006	24.01.2022	11,3

Stasjoner med ny januar-rekord for minimumstemperatur

Stnr	Navn	Kommune	°C	Dato	Start	Forrige	°C
180	Trysil vegstasjon	Trysil (Innlandet)	-33,3	5	2003	04.01.2003	-31,5
2650	Aurskog II	Aurskog-Høland (Akershus)	-34,4	16	2008	06.01.2010	-32,2
3190	Sarpsborg	Sarpsborg (Østfold)	-23,3	16	1992	05.01.2003	-21,5
3290	Rakkestad	Rakkestad (Østfold)	-32,6	6	2009	09.01.2010	-32,4
4200	Kjeller	Lillestrøm (Akershus)	-32,0	6	2010	07.01.2010	-31,8
4460	Hakadal jernbanestasjon	Nittedal (Akershus)	-29,9	6	2007	09.01.2010	-27,1
5590	Kongsvinger	Kongsvinger (Innlandet)	-32,8	16	2007	06.01.2010	-30,3
13160	Kvitfjell	Ringebu (Innlandet)	-23,7	5	1993	08.01.2016	-22,0
17000	Strømtangen fyr	Fredrikstad (Østfold)	-19,4	6	2003	09.01.2010	-17,7
18500	Bjørnholt	Oslo (Oslo)	-31,1 ¹	6	2008	06.01.2010	-27,7
20301	Hønefoss - Høyby	Ringerike (Buskerud)	-27,1	6	2006	08.01.2010	-25,7
25630	Geilo - Oldebråten	Hol (Buskerud)	-33,9	5	2007	07.01.2010	-33,1
26900	Drammen - Berskog	Drammen (Buskerud)	-26,3	6	2005	07.01.2010	-24,0
29950	Svenner fyr	Larvik (Vestfold)	-16,6	6	2010	09.01.2010	-15,9
26996	Sande - Lauvkollmyr	Sande (Vestfold)	-35,3 ²	6	2002	09.01.2010	-34,2
32060	Gvarv - Nes	Midt-Telemark (Telemark)	-23,2	6	1998	04.01.2003	-21,7
32890	Høydalsmo II	Tokke (Telemark)	-33,8	5	2007	31.01.2012	-27,3
41090	Mandal III	Lindesnes (Agder)	-15,5	18	2010	21.01.2016	-15,1
61420	Marstein	Rauma (Møre og Romsdal)	-16,5	5	2010	09.01.2016	-15,1
80610	Myken	Rødøy (Nordland)	-9,1	17	1993	08.01.2016	-8,9
80740	Reipå	Meløy (Nordland)	-20,0	17	2010	04.01.2011	-18,1
85840	Værøy heliport	Værøy (Nordland)	-8,6	17	2005	08.01.2016	-8,0
86600	Stokmarknes Lh - Skagen	Hadsel (Nordland)	-15,0	19	2004	06.01.2017	-13,9

¹Ny fylkesrekord for Oslo. Den gamle rekorden var -29,6 °C fra 18651 Oslo – Observatoriet 21. januar 1841. ²Ny fylkesrekord for Vestfold. Stasjonen hadde selv den gamle rekorden med -34,2 °C fra 9. januar 2010.